basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2014

WES-KAAP

MEMORANDUM

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 15 bladsye.

ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: LEESBEGRIP

- Geen penalisering vir spel- en taalfoute nie.
- Sien elke keer slegs die eerste sin of feit na.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik, word daardie vreemde woord geïgnoreer.
  Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat NIE GEPENALISEER NIE.
  Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.

- **Aanhalings uit die leesstuk:**
  Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word NIE GEPENALISEER indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- **Eenwoord-antwoorde:**
  Indien die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- **Ja/Nee-vrae:**
  Geen punte word vir Ja/Nee toegeken nie.
  Die rede of motivering moet korrek wees.
- **Waar/Onwaar vrae:**
  - Waar/Onwaar is KORREK = ✓
    plus die rede/motivering/aanhaling is KORREK = ✓
  - Waar/Onwaar is KORREK = ✓
    maar die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = **x**
  - Waar/Onwaar is VERKEERD = **x**
    Die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = **x**,
    ongeag of dit die KORREKTE rede/motivering/aanhaling is.
    Waar/Onwaar is KORREK ✓ maar motivering ontbreek = **x**
- **Meervoudigekeuse-vrae:**
  Slegs die regte letter gegee. ✓
  Slegs die regte antwoord, sonder die betrokke letter. ✓
  Volsin gegee met regte antwoord in. ✓
- **Oop vrae**
  Rede/motivering KORREK = ✓
  GEEN punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE.

VRAAG 1:
TEKS A:TYDSKRIFARTIKEL [Verwerk uit *Kuie*r, 4 Julie 2012] **(351 woorde)**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.1	(Naby) Villiersdorp	1	2	2	1
1.2	Sekondêre Skool Swartberg	1	2	1	2
1.3.1 1.3.2	Onwaar Hy het besluit om eerder onderwys te studeer.	1 1	2 2	2 2	2 2
1.4	Daar was nie meer genoeg geld nie.	1	2	2	1
1.5	• Op die plaas • Op Bo-Radyn (Enige EEN)	1	2	2	1
1.6	• 9 • Nege (Enige EEN)	1	2	2	1
1.7	• Verkiesingsopvoeding • Hy het hulle geleer hoe om te gaan stem. (Enige EEN)	1	2	2	1
1.8	• Dit het nie opgehou nie./Passie het aangehou. • Hy wou nog steeds ŉ onderwyser word. • Hy wou nog steeds mense leer. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.9.1 1.9.2	Onwaar Hy het ŉ B.Com-graad verwerf. (Of soortgelyk)	1 1	2 2	2 2	2 2
1.10	• Hy kon werk terwyl hy studeer. • Hy kon geld verdien terwyl hy studeer. • Hy het nie geld gehad om voltyds te studeer nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.11	• Bestuurspos. • Hy was ŉ bestuurder. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	1
1.12	• D • Sy vrou, Lorraine. • D Sy vrou, Lorraine. (Enige EEN)	1	2	2	2

1.13	Hy het eers tyd saam met sy vrou en kinders deurgebring.	1	2	2	2
1.14	• Hy het die vorige aand nie genoeg tyd gehad nie. • Hy het nie klaargekry nie. • Daar was te veel werk. • Hy het ander dinge/werk gehad om te doen. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.15	(In) 2011	1	2	2	1
1.16.1	Onwaar.	1	2	2	2
1.16.2	Hy het die praktiese deel van sy onderwysstudies in die klaskamer gaan doen. (Of soortgelyk)	1	2	2	2
1.17	• Die leerders wat nou in Villiersdorp op skool is. • Die leerders vir wie Johannes nou skoolhou. • Villiersdorp se kinders van vandag. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
DENKVLAK 1: 7/20 (35%) DENKVLAK 2: 9/20 (45%) DENKVLAK 3: 4/20 (20%) = 100%					
SUBTOTAAL: 20					

TEKS B: INFORMATIEWE TEKS
[Verwerk uit *Kuier*, 10 Oktober 2012] **(100 woorde)**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.18	Frankryk	1	2	2	1
1.19	12,3 miljoen	1	2	2	1
1.20.1	Indië	1	2	1	1
1.20.2	25 000	1	2	1	1
1.21	Doebai	1	2	1	2
1.22	• D • Grondboontjiebotter-en-konfytbroodjies. • D Grondboontjiebotter-en-konfytbroodjies. (Enige EEN)	1	2	2	2
1.23.1	Waar	1	2	2	2
1.23.2	Die skooldag begin al halfagt soggens en eindig eers halftien saans.	1	2	2	2
1.24	• Dis deel van België se tradisionele musiek. • Dis deel van die Belgiese kultuur. • Die Belge hou van musiek. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.25	• Daar was moontlik nie ŉ skool naby hom nie. • Sy ouers wou dalk nie gehad het hy moes skool toe gaan nie, maar eerder werk. • Vir baie mense was skool lank gelede nie belangrik nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3

DENKVLAK 1: 4/10 (40%) DENKVLAK 2: 4/10 (40 %) DENKVLAK 3: 2/10 (20%) = 100%

SUBTOTAAL: 10

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING

[Verwerk uit *Huisgenoot in die klaskamer: Skooltake* en *Kuier,* 13 Maart 2013 **(206 woorde)**

ALGEMEEN:
SKRYF DIE PUNTE SOOS VOLG NEER (horisontaal/vertikaal)

Feit	7
Taal	3
	= 10

KEN DIE TAALPUNTE SÓ TOE

Die hoofgedagte kan in 'n volsin of in 'n sinsnede aangebied word, solank dit sinvol is.	PUNTE
1–3 feite korrek	1
4–5 feite korrek	2
6–7 feite korrek	3

LET WEL

Formaat:
- Selfs indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied word, moet dit geassesseer word.
- Kandidate word nie gepenaliseer indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied is nie.

Woordtelling:
- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Indien die kandidate se opsomming te lank is (meer as 60 woorde), word 5 ekstra woorde toegelaat en die res van die opsomming word nie nagesien nie.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe woorde bevat (minder as 50), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.

Algemeen:
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne (eerste 65 woorde) van hierdie paragraaf nagesien.
- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk van die opsomming te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
  - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
  - Indien die eerste poging in pen aangebied word, en nie deurgehaal of as rofwerk aangedui word nie, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien.
- Direkte aanhalings is toelaatbaar.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel, byvoorbeeld, d.w.s. = 3 woorde.

VRAAG 2: WATER

FEITE

	VERWAGTE ANTWOORDE	TEKS
1.	• Almal het water nodig om te oorleef. (7) • Water is nodig om te oorleef.	**Mens, diere en plante het water nodig om te oorleef.** ʼn Mens kan amper ʼn maand lank sonder kos klaarkom, maar sonder water sal jy nie oorleef nie. (28)
2.	• Ons drinkwater is beperk. (4) • Slegs 3% van ons water kan gedrink word/is vars.	**Ons drinkwater is baie beperk.** Al bestaan 70% van die aarde se oppervlak wel uit water is net 3% van die water vars en kan gedrink word. Ons kan ook nie seewater gebruik nie, omdat dit te sout is. (41)
3.	Die menslike brein bestaan uit sowat 85% water. (8)	**Die menslike brein bestaan uit sowat 85% water.** Om jou brein te help om beter te funksioneer, behoort jy dus genoeg water te drink en minder sap en koeldrank. (30)
4.	ʼn Mens moet groot respek vir water hê. (8)	Ons lees dikwels hoe mense in swembaddens, riviere of die see verdrink. Veral na swaar reën, is riviere gevaarlik. **ʼn Mens moet groot respek vir water hê.** (27)
5.	Boere het water op hulle plase nodig. (7)	**Boere het baie water op hulle plase nodig.** As dit nie genoeg reën nie, of hulle kan nie genoeg water uit riviere kry nie, moet hulle boorgate boor en windpompe oprig. (31)
6.	• Ons moet rivierwater eers suiwer voordat ons dit kan drink. (10) • Rivierwater is net drinkbaar nadat dit gesuiwer is.	**Rivierwater moet eers gesuiwer word voordat ons dit kan drink.** Nadat die water gesuiwer is, word dit na ʼn reservoir gepomp. Vandaar word dit in waterpype na woongebiede gevoer. (29)
7.	Ons moet ons waterbronne goed oppas. (5)	Omdat die mense op die aarde al meer word, het ons meer vars water nodig. **Dit is die rede waarom ons alle waterbronne goed moet oppas.** As ons waterbronne besoedel, sal daar nie genoeg skoon water vir almal wees nie. (40)
	GETAL WOORDE= (50–60/ 65 maksimum) Hierdie opsomming = <u>50 woorde</u>	**GETAL WOORDE = 226** **(Disjunktief = ± 200 woorde)**
DENKVLAK 1: 0/10 (0%) DENKVLAK 2: 0/10 (0%) DENKVLAK 3: 10/10 (100%) = 100%		
		TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL

VRAAG 3: WOORDSTRUKTURE [Verwerk uit *Weg*, Augustus 2005]

- **Spelling moet korrek wees om punt te verdien.**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
3.1	Kerkstr.	1	4	1	2
3.2	hoë	1	4	2	3
3.3	katjie	1	4	1	1
3.4	eerste	1	4	2	2
3.5	groente	1	4	1	2
3.6	goedkoopste	1	4	1	1
3.7	weekliks	1	4	1	2
3.8	teen	1	4	2	1
3.9	dit	1	4	2	1
3.10	stoksielalleen/vingeralleen	1	4	1	1
3.11	warm	1	4	1	1
3.12	Ai!	1	4	2	1
3.13	hoof/skoolhoof	1	4	1	3
3.14	die	1	4	2	1
3.15	vroeër	1	4	1	1
3.16	oom	1	4	1	1
3.17	sakke	1	4	1	1
3.18	broekspyp	1	4	1	1
3.19	eendag	1	4	1	1
3.20	ken	1	4	1	1
DENKVLAK 1: 14/20 (70%) DENKVLAK 2: 4/20 (20%) DENKVLAK 3: 2/20 (10%) = 100%					
SUBTOTAAL: 20					

VRAAG 4: SINSTRUKTURE [Verwerk uit Beeld, 19 Oktober 2011]
• Wanneer verlede tyd getoets word, moet **ge-** as EEN WOORD met die werkwoord geskryf word. • Wanneer die infinitief getoets word, moet te in verbinding met die infinitief as TWEE WOORDE geskryf word. • Verder tel spelling nie. • Streekstaal kan nie in ag geneem word nie. • Indien die opdrag sê dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG	**ASSESSERINGSRIGLYNE**	**PUNT**	**LU**	**AS**	**VLAK**
4.1	• B • sout • B sout (Enige EEN)	1	4	2	1
4.2	Oupa sit **vir 'n rukkie rustig op sy stoel**. (Die volgorde moet korrek wees)	1	4	2	3
4.3	• D • opgewonde. • D opgewonde. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.4	Ouma hou daarvan **om** koekies **te** bak.	1	4	2	3
4.5	• Oupa sê dat die koekies lekker ruik. • Oupa sê die koekies ruik lekker. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.6	**Wat** gee Ouma vir Oupa?	1	4	2	1
4.7	• Daar **was** warm water in die ketel. • Daar **was** warm water in die ketel **gewees**. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.8	Ouma **gooi** koffie in Oupa se beker.	1	4	2	2
4.9	• Oupa drink sy koffie, **terwyl** Ouma die kos maak. • **Terwyl** Ouma die kos maak, drink Oupa sy koffie. (Enige EEN) *(Indien die komma ontbreek, verloor die kandidaat nie die punt nie.)*	1	4	2	1
4.10	Die brood **is** deur Ouma **gesny**.	1	4	2	2

4.11	**Vir middagete** gaan Ouma toebroodjies maak.	1	4	2	2
4.12	• Ouma was die skottelgoed **nadat** hulle klaar geëet het. • **Nadat** hulle klaar geëet het, was Ouma die skottelgoed. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.13	Die skoon borde **word** (deur Ouma) in die rak (deur Ouma) **gepak** (deur Ouma).	1	4	2	2
4.14	Oupa sê: **"D**ie koffie **is** ✓ lekker.**"**✓ ✓leestekens**,** ✓korrekte woordorde – "is" op die regte plek.	2	4	2	2
4.15	Oupa **het** ✓ na die radio **geluister.** ✓	2	4	2	2
4.16	Die kat **sal/gaan** ✓ sy rug (skuur) teen die stoelpoot **skuur**. ✓	2	4	2	1
4.17	Die yskas se deur staan **nie** ✓ oop **nie**. ✓	2	4	2	1
4.18	Ouma vra vir Oupa **of hy/Oupa** ✓ nog koffie **wil hê**.✓	2	4	2	3
4.19	Nee, die kat sien **niks** ✓ onder die kas **nie**. ✓	2	4	2	1
DENKVLAK 1: 10/25 (40%) DENKVLAK 2: 11/25 (44%) DENKVLAK 3: 4/25 (16%) = 100%					
SUBTOTAAL: 25					

VRAAG 5:REDIGERING
[Verwerk uit *Kuier*, 4 Julie 2012] **(170 woorde)**

VRAAG	ASSESERINGRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
5.1	**ge**styg	1	4	1	2
5.2	a**l**mal	1	4	1	2
5.3	**M**ichael	1	4	2	1
5.4	Suid-Afri**k**a	1	4	1	2
5.5	swaar**ste**	1	4	1	2
5.6	om by die werk **te kom**.	1	4	1	1
5.7	kl**ei**n	1	4	1	2
5.8	Hulle kan nie meer al hulle uitgawes betaal **nie.**	1	4	2	2
5.9	Wat kan mense doen om hul geldelike posisie te verbeter**?**	1	4	2	2
5.10	geleent**hede**	1	4	1	2
DENKVLAK 1: 2/10 (20%) DENKVLAK 2: 8/10 (80%) DENKVLAK 3: 0/10 (0%) = 100%					
SUBTOTAAL: 10					

VRAAG 6: KRITIESE TAALBEWUSTHEID EN INTERPRETASIE VAN TEKSTE
[Verwerk uit: *Google Images*]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
6.1	• D • “Sulke swak punte! Dis onaanvaarbaar!” • D “Sulke swak punte! Dis onaanvaarbaar!” (Enige EEN) *(Gevoelstaal)*	1	4	3	3
6.2	• A • “Het Meneer nie ŉ geldjie vir ŉ baie honger man nie, asseblief?” • A “Het Meneer nie ŉ geldjie vir ŉ baie honger man nie, asseblief?” (Enige EEN) *(Oorredingstaal)*	1	4	3	3
6.3	• C • “As u vandag my produk koop, betaal u slegs die helfte van die prys.” • C “As u vandag my produk koop, betaal u slegs die helfte van die prys.” (Enige EEN) *(Manipulerende taal)*	1	4	3	3
6.4	• D • “Julle is verloorders; julle sal my tog nooit kan wen nie!” • D “Julle is verloorders; julle sal my tog nooit kan wen nie!” (Enige EEN) *(Onsensitiewe taal)*	1	4	3	3
6.5	• C • “Al julle oorgewig mense sit net heeldag en televisie kyk en oefen nie.” • C “Al julle oorgewig mense sit net heeldag en televisie kyk en oefen nie.” (Enige EEN) *(Stereotipering)*	1	4	3	3

DENKVLAK 1: 0/5 (0%)	DENKVLAK 2: 0/5 (0%)	DENKVLAK 3: 5/5 (100%) = 100%
		SUBTOTAAL: 05

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D: LETTERKUNDE

FEESMAAL – EA Swanepoel

VRAAG 7: *DIE KRISMISBOKKIE* – Audrey Blignaut

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE		PUNT	LU	AS	VLAK
7.1	(By) tant Sofie		1	2	4	1
7.2	• Hy het geweet Kleinboet was baie lief vir diere. • Tant Sofie het gedink Kleinboet sou daarvan hou. • Kleinboet was ŉ plaaskind. (Enige EEN of soortgelyk)		1	2	4	3
7.3	In die voerkamer		1	2	4	1
7.4.1	Onwaar		1	2	4	2
7.4.2	• Die bokkie het niks verniel nie. • Die bokkie het nie die blombeddings verniel nie. • Die bokkie het fyntjies tussen die blombeddings geloop. (Enige EEN)		1	2	4	2
7.5	• C • hy tussen die riete gekry is. • C hy tussen die riete gekry is. (Enige EEN)		1	2	4	2
7.6	• B • ŉ metafoor. • B ŉ metafoor. (Enige EEN)		1	2	4	2
7.7	(Van) roos(blare)		1	2	4	1
7.8	D	Pappie het die bokkie huis toe gebring.	1	2	4	1
	B	Binne ŉ paar dae was die bokkie gewoond aan die erf.	1	2	4	1
	C	Kleinboet het die bokkie pap van lusern gevoer.	1	2	4	1
	A	Die bokkie het blink en vet geword.	1	2	4	1
7.9.1	• E • ... het Rietman weggeraak. • E ... het Rietman weggeraak. (Enige EEN)		1	2	4	2

7.9.2	• B • ... het die dorpskinders die bokkie teen die draad gekry. • B ... het die dorpskinders die bokkie teen die draad gekry. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.9.3	• D • ... is die bokkie dood. • D ... is die bokkie dood. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.9.4	• C • ... het Rietman teruggekom. • C ... het Rietman teruggekom. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.10	JA: • Amanda het vir Kleinboet omgegee. **OF** NEE: • Amanda het Kleinboet uit die huis gejaag. • Amanda was kwaad vir die Here. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
7.11	• Kleinboet sou hartseer gewees het. • Kleinboet sou die bokkie gemis het. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
7.12	• Die verteller was kwaad vir die Here. • Sy het gevoel dat dit verskriklik was van die Here om Rietman op Sy verjaarsdag te laat doodgaan. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	1
7.13	• C • ŉ Dier kan ŉ mens gelukkig maak. • C ŉ Dier kan ŉ mens gelukkig maak. (Enige EEN)	1	2	4	3
		[20]			
DENKVLAK 1: 8/20 (40) DENKVLAK 2: 8/20 (40) DENKVLAK 3: 4/20 (20) 20 = 100%					

OF

VRAAG 8: *TWEE GESIGTE* – Elise Muller

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
8.1	Katrien (het haar vertel).	1	2	4	1
8.2	• (By haar) pa.	1	2	4	1
8.3	• In haar spaarbussie gegooi. • (Sy het dit) gespaar. • (Sy het dit) gebêre. (Enige EEN)	1	2	4	1
8.4.1	Onwaar	1	2	4	2
8.4.2	• Katrien se ma het min geld gehad. • Katrien se ma het wasgoed gewas./Het min geld verdien. • Katrien se ma was arm. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	2
8.5	• Sy was bang sy val af. • Katrien het haar bang gepraat. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	2
8.6	JA: • Want sy sou nog haar vyftigsentstuk gehad het. (Of soortgelyk) **OF** NEE: • Want sy sou altyd gewonder het hoe dit voel om op ŉ mallemeule te ry. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
8.7.1	• C • ... wou sommer tien keer op die perdjies ry. • C ... wou sommer tien keer op die perdjies ry. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.7.2	• E • ... het ŉ groot lyf gehad. • E het ŉ groot lyf gehad. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.7.3	• A • ... het gesê om tien keer op die perdjies te ry, was heeltemal te veel. • A ... het gesê om tien keer op die perdjies te ry, was heeltemal te veel. (Enige EEN)	1	2	4	2

8.7.4	• B • ... het geld gehad om drie keer op die perdjies te ry. • B ... het geld gehad om drie keer op die perdjies te ry. (Enige EEN)		1	2	4	2
8.8	• C • ’n metafoor. • C ’n metafoor. (Enige EEN)		1	2	4	2
8.9	• Sy was simpatiek teenoor Katrien. • Sy het jammer vir Katrien gevoel. • Sy was ontsteld omdat Katrien afgejaag is. • Sy het vir Katrien geld gegee om te ry. • Sy luister na haar pa. (Enige EEN of soortgelyk)		1	2	4	1
8.10	• D • haar geld vir Katrien gegee het. • D haar geld vir Katrien gegee het. (Enige EEN)		1	2	4	3
8.11	D	Rinatjie en Rosa het die middag toe die mallemeule opgeslaan het, daar gaan rondloop.	1	2	4	1
	B	Rinatjie se ouers het ingestem dat sy mallemeule toe kon gaan.	1	2	4	1
	A	Rinatjie en Rosa wou nie dadelik gaan ry het nie.	1	2	4	1
	C	Rinatjie het die twee vyftigsentstukke veilig in haar linkerhand vasgehou.	1	2	4	1
8.12	Rosa		1	2	4	1
8.13	• D • Agter ’n vriendelike glimlag, kan ’n slegte hart wees. • D Agter ’n vriendelike glimlag, kan ’n slegte hart wees. (Enige EEN)		1	2	4	3
			[20]			
DENKVLAK 1: 8/20 (40) DENKVLAK 2: 8/20 (40) DENKVLAK 3: 4/20 (20) = 100%						

TOTAAL AFDELING D: 20
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou